

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ HỌC VIÊN Ở CÁC HỌC VIỆN, TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

VŨ VĂN HIẾU (*)

Tóm tắt: *Bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội là tổng thể những hoạt động nhằm củng cố, bổ sung, phát triển, hoàn thiện kỹ năng, phương pháp công tác và nâng cao trình độ tổ chức, chỉ huy. Vì vậy, bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên là một nội dung quan trọng trong công tác bồi dưỡng cán bộ của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp, là trách nhiệm của cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay.*

Từ khóa: *Bồi dưỡng năng lực; đội ngũ cán bộ; quản lý học viên; trường sĩ quan quân đội.*

Abstract: *Capacity building for the team of student management staff at military academies and schools is a set of activities aimed at consolidating, supplementing, developing, perfecting skills, working methods and improving organizational and command skills. Therefore, capacity building for the team of student management staff is an important content in the training of cadres of Party committees and organizations at all levels, and is the responsibility of the presiding cadres and functional agencies at current military academies and schools.*

Keywords: *Capacity building; contingent of officers; student management; military officer schools.*

Ngày nhận bài: 15/3/2024

Ngày biên tập: 11/6/2025

Ngày duyệt đăng: 18/6/2025

Quản lý học viên là hoạt động đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành có tổ chức của cấp ủy, chỉ huy các cấp ở các học viện, trường sĩ quan quân đội. Thông qua quản lý sẽ giáo dục, rèn luyện học viên theo mục tiêu đào tạo và xây dựng phẩm chất, nhân cách để học viên trở thành những sĩ quan trong Quân đội. Vì vậy, bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội là rất quan trọng và có ý nghĩa to lớn.

1. Thực trạng bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội

Trong những năm qua, ở các học viện, trường sĩ quan quân đội, cấp ủy, chỉ huy các cấp, các đơn vị học viên, cơ quan chức năng và các tổ chức, lực lượng tham gia đã nhận thức đầy đủ yêu cầu khách quan của công

tác bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý các cấp, trong đó có bồi dưỡng năng lực quản lý học viên của cán bộ quản lý, đây là nhiệm vụ quan trọng trong thực hiện mục tiêu đào tạo và xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, xây dựng các học viện, trường sĩ quan quân đội chính quy, tiên tiến, mẫu mực.

Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương “Về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội trong tình hình mới” đã xác định: “Phấn đấu đến hết năm 2025, 75% trở lên nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục đạt chuẩn theo quy định; 25% trở lên nhà giáo các học viện, trường sĩ quan trực thuộc Bộ Quốc phòng và các học viện trực thuộc tổng cục, quân chủng, Bộ đội Biên phòng đạt trình độ tiến sĩ; 10% trở lên nhà giáo các trường sĩ quan, trường đại học trực thuộc tổng cục, quân chủng, binh chủng đạt trình độ tiến sĩ, 98% trở lên nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục các trường còn lại có trình độ

(*) *Học viện Chính trị*

đại học, trong đó trên 25% có trình độ sau đại học⁽¹⁾. Đa số cán bộ quản lý đã làm tốt công tác quản lý, giáo dục, rèn luyện học viên theo mục tiêu đào tạo; thường xuyên nắm chắc các mối quan hệ xã hội của học viên và kịp thời xử lý các tình huống nảy sinh thấu tình đạt lý, bảo đảm đúng thủ tục, nguyên tắc, đúng điều lệnh, điều lệ quân đội và pháp luật của Nhà nước; có thái độ, phương pháp xem xét và giải quyết đúng đắn, hài hòa các mối quan hệ giữa quyền lợi và trách nhiệm, giữa lợi ích chung và lợi ích riêng; sống chan hòa, gương mẫu trong lời nói và việc làm, tôn trọng tình cảm đồng chí đồng đội; luôn quan tâm chăm lo đến đời sống vật chất, tinh thần của học viên.

Quán triệt sâu sắc quan điểm chỉ đạo của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, các học viện, trường sĩ quan quân đội, các cấp ủy đảng đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý học viên, đến nay cơ bản bảo đảm về số lượng, chất lượng cao và đồng bộ về cơ cấu; chú trọng nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất nghề nghiệp, đạo đức cách mạng; chăm lo đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, năng lực, kỹ năng, phương pháp quản lý, góp phần xây dựng các học viện, trường sĩ quan quân đội vững mạnh toàn diện với phương châm: “Xây dựng, phát triển đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục bảo đảm đủ số lượng, có cơ cấu, độ tuổi phù hợp, có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, tinh thần trách nhiệm, kiến thức, năng lực chuyên môn...”⁽²⁾.

Tuy nhiên, hoạt động bồi dưỡng năng lực quản lý cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội vẫn còn những hạn chế, bất cập như: nhận thức về vị trí, vai trò và sự cần thiết về việc bồi dưỡng năng lực quản lý của đội ngũ cán bộ quản lý học viên của một số cấp ủy, chỉ huy đơn vị, cơ quan chức năng chưa thật đầy đủ, chưa sâu, chưa kỹ. Theo đó, trong hoạt động thực tiễn mới chỉ chú ý đến triển khai nhiệm vụ, giao việc cho cán bộ quản lý; công tác quy hoạch, tạo nguồn, tuyển chọn đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục ở một số nhà trường chưa được quan tâm đúng mức; cơ chế, chính sách

ưu tiên, ưu đãi chưa thực sự khuyến khích và tạo điều kiện để đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục phấn đấu, phát triển; ở một số thời điểm nhất định chưa thực sự quan tâm đến việc bồi dưỡng phương pháp, tác phong làm việc; kỹ năng nắm bắt, giải quyết tình hình tư tưởng, kết quả học tập, rèn luyện, công tác của học viên để có biện pháp quản lý, giáo dục, rèn luyện, tác động cho phù hợp, đúng người, đúng việc.

Ngoài ra, nội dung bồi dưỡng chưa thể hiện sự kết hợp chặt chẽ giữa yêu cầu quản lý, giáo dục, rèn luyện học viên với nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học và xây dựng chính quy, chấp hành kỷ luật của học viên. Hình thức, phương pháp bồi dưỡng vẫn theo lối mòn, chủ yếu là tập trung tập huấn cán bộ hàng năm theo đầu mối cấp nhà trường; sự phối kết hợp giữa nội dung, hình thức, phương pháp tiến hành bồi dưỡng, tập huấn cán bộ nhà trường, các cơ quan chức năng và các đơn vị học viên chưa có sự thống nhất cao.

2. Yêu cầu bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội hiện nay

Một là, phải quán triệt sâu sắc đường lối, quan điểm của Đảng, nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị về xây dựng đội ngũ cán bộ của Đảng, của Quân đội, trong đó có các học viện, trường sĩ quan quân đội trong thời kỳ mới.

Đây là yêu cầu cơ bản, thể hiện tính mục đích của việc bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ đơn vị quản lý học viên các nhà trường quân đội hiện nay. Để thực hiện tốt yêu cầu này, cấp ủy, chỉ huy các cấp cần tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao nhận thức cho các đối tượng về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ của đội ngũ cán bộ đơn vị quản lý học viên; cần quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị về xây dựng đội ngũ cán bộ, trong đó trọng tâm là Nghị quyết số 26-NQ/TW của Hội nghị Trung ương 7 khóa XII “về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ”; Quy định

Ảnh minh họa

số 89-QĐ/TW ngày 15/8/2017 của Bộ Chính trị (khóa XII) “Về khung tiêu chuẩn chức danh, định hướng khung tiêu chí đánh giá cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp”; Nghị quyết số 769-NQ/QUTW ngày 21/12/2012 của Quân ủy Trung ương “Về xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội giai đoạn 2013-2020 và những năm tiếp theo”; Quyết định số 548-QĐ/QUTW ngày 29/5/2018 của Quân ủy Trung ương “về việc ban hành Quy chế công tác cán bộ trong Quân đội nhân dân Việt Nam”; Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, chỉ huy quân đội trong tình hình mới”... Việc quán triệt thực hiện các chỉ thị, nghị quyết trên phải được cụ thể hóa trong nghị quyết lãnh đạo của cấp ủy, kế hoạch, chương trình hành động của người chỉ huy, tạo sự thống nhất cao về nhận thức, hành động trong xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở từng học viện, trường sĩ quan.

Hai là, bám sát mục tiêu, yêu cầu đào tạo của từng trường và chất lượng của các lực lượng tham gia bồi dưỡng.

Đây là vấn đề có tính nguyên tắc, được tổng kết từ thực tiễn phát triển của Quân đội và của các nhà trường, có ý nghĩa chỉ đạo toàn bộ hoạt động bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên các học viện,

trường sĩ quan quân đội. Đội ngũ cán bộ quản lý học viên là một bộ phận của đội ngũ cán bộ của nhà trường, cùng thực hiện nhiệm vụ trung tâm của nhà trường, có sự luân chuyển giữa các đơn vị trong trường, vì vậy chất lượng của đội ngũ cán bộ quản lý học viên có mối quan hệ chặt chẽ và chịu sự chi phối, ảnh hưởng của đội ngũ cán bộ trong toàn trường.

Quá trình bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên tại các học viện, trường sĩ quan quân đội chỉ có thể đạt kết quả khi có sự kết hợp chặt chẽ và giải quyết tốt mối quan hệ với các bộ phận khác trong nhà trường, tạo ra môi trường thuận lợi để đội ngũ này khẳng định và phát huy vai trò trách nhiệm của mình. Quá trình học tập, phấn đấu của đội ngũ cán bộ quản lý học viên rất cần sự giúp đỡ của các cơ quan chức năng, đặc biệt là của Phòng Đào tạo, Phòng Chính trị, Văn phòng (Phòng Tham mưu - Hành chính), các khoa giáo viên. Vì vậy, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý học viên tại các học viện, trường sĩ quan quân đội phải luôn đặt trong mối quan hệ chặt chẽ với việc xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ cơ quan, khoa giáo viên, phải tính đến nhu cầu, lợi ích chung của cả đội ngũ cán bộ toàn trường, phù hợp với đặc điểm của mỗi đối tượng cán bộ. Khi chất lượng của đội ngũ

cán bộ cơ quan, khoa giáo viên được nâng lên thì vấn đề bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên sẽ đạt hiệu quả cao.

Ba là, phải được tiến hành thường xuyên, liên tục và sát với đối tượng cụ thể.

Đây là vấn đề quan trọng, bảo đảm cho hoạt động bồi dưỡng được tiến hành có nền nếp chính quy, thống nhất, hiệu quả. Công tác bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên nhằm làm cho đội ngũ này có được trình độ, kiến thức, kỹ năng và sẵn sàng quản lý học viên trong mọi giai đoạn và với các đối tượng khác nhau, vì vậy phải tiến hành thường xuyên và liên tục. Đồng thời, hoạt động quản lý của đội ngũ cán bộ quản lý học viên trong các học viện, trường sĩ quan diễn ra trong môi trường đặc thù gắn với nhiều đối tượng khác nhau nên quá trình bồi dưỡng năng lực quản lý của họ phải gắn với đối tượng cụ thể. Thực hiện nội dung này đòi hỏi chủ thể bồi dưỡng phải bám sát đặc điểm tình hình nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị để xây dựng kế hoạch bồi dưỡng năng lực của cán bộ; chủ động nắm bắt kế hoạch của cấp trên và lựa chọn thời gian bồi dưỡng ở cấp mình cho phù hợp; phải có kế hoạch tổng thể của từng năm học, học kỳ, trong đó xác định thời gian cụ thể cho hoạt động bồi dưỡng cán bộ.

Bốn là, gắn với xây dựng môi trường văn hóa sư phạm quân sự.

Môi trường văn hóa sư phạm quân sự ở các học viện, trường sĩ quan quân đội có ảnh hưởng to lớn đến mọi hoạt động của quân nhân trong toàn trường, trong đó có đội ngũ cán bộ quản lý học viên. Hoạt động quản lý học viên diễn ra trong môi trường văn hóa sư phạm của nhà trường, gắn liền với sự vận động và phát triển của môi trường này. Năng lực quản lý của đội ngũ cán bộ quản lý học viên được thể hiện rõ nét trong việc vận dụng và giải quyết các vấn đề thực tiễn môi trường đặt ra. Môi trường văn hóa sư phạm quân sự trong nhà trường ảnh hưởng đến cả việc tổ chức, ra quyết định và tiến hành hoạt động của cán bộ quản lý, buộc họ phải căn cứ vào đó để đưa ra các vấn đề quản lý phù hợp. Do đó, quá trình bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ đơn vị quản lý học viên cần phải gắn chặt với xây dựng

môi trường văn hóa sư phạm quân sự ở từng học viện, trường sĩ quan.

Năm là, gắn với quá trình tự bồi dưỡng của đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội.

Hoạt động tự bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên là một quá trình tự phát triển, hoàn thiện năng lực quản lý, thể hiện ở sự cố gắng, nỗ lực của họ trong bổ sung những kiến thức còn thiếu, rèn luyện các kỹ năng, kỹ xảo quản lý học viên, xây dựng cho mình phương pháp tác phong công tác phù hợp với thực tiễn quản lý ở đơn vị. Hoạt động quản lý học viên là một quá trình liên tục phát triển cùng với sự phát triển của thực tiễn. Quá trình đó luôn phải giải quyết mâu thuẫn giữa nâng cao năng lực quản lý của đội ngũ cán bộ quản lý học viên với năng lực phát hiện vấn đề nảy sinh từ thực tiễn theo chức trách, nhiệm vụ được giao. Để giải quyết mâu thuẫn đó, đòi hỏi đội ngũ cán bộ quản lý học viên phải không ngừng phấn đấu vươn lên, nâng cao trình độ mọi mặt, xây dựng động cơ, thái độ đúng đắn, ý thức trách nhiệm cao để đáp ứng với nhiệm vụ được giao, chuyển hóa quá trình bồi dưỡng thành quá trình tự bồi dưỡng.

Bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ cán bộ quản lý học viên là nhiệm vụ khó khăn, phức tạp đòi hỏi sự kiên trì, bền bỉ, đồng bộ, chặt chẽ, kiên quyết, thường xuyên và liên tục. Thực hiện tốt công tác này sẽ góp phần thúc đẩy, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo của các học viện, trường sĩ quan quân đội, đồng thời góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ sĩ quan tương lai của Quân đội, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng Quân đội, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới./.

Ghi chú:

(1) Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 1657-NQ/TW ngày 20/12/2022 “Về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới”*.

(2) Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 109-NQ/TW ngày 11/02/2019 “Về xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới”*.